

Kovinsko - predelovalna industrija in strojogradnja

Pred vojno smo v kovinsko-predelovalni industriji izdelovali predvsem napol obrtniško nekatere končne proizvode za gradnjo, kmetijsko orodje in preprostejše izdelke za osebno potrošnjo, medtem ko strojogradnje pravzaprav nismo imeli. Medtem ko je v industrijsko razvitih državah Evrope bilo zaposlenih v kovinsko-predelovalni industriji in strojogradnji okrog 25%

tehnične dokumentacije in izkušenj za širšo izbiro. To pomanjkljivost smo ublažili z nakupom licenc in tehnične dokumentacije v inozemstvu in s povezovanjem z inozemskimi tvrdkami z namenom, da dobimo tehnično pomoč.

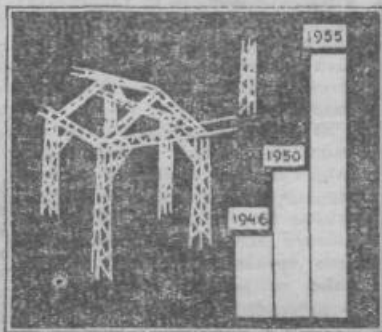
Razen razširitve izbire izdelkov, pa podjetja kovinsko-predelovalne industrije in strojogradnje pospešujejo na široki osnovi tudi kooperacijo. V tem pogledu zlasti prednjači strojna, traktorska in nova avtomobilska industrija, ki delajo v kooperaciji ne samo s podjetji kovinsko-predelovalne industrije in strojogradnje, temveč tudi s podjetji drugih industrij (zlasti vojne industrije).

V pogledu izvoza zavzemata kovinsko-predelovalna industrija in strojogradnja zelo skromno mesto. Medtem ko smo v prejšnjih letih izvažali predvsem

skupnega števila vseh v industriji in rudarstvu zaposlenih delavcev, jih je bilo v Jugoslaviji komaj 6%.

Po osvoboditvi se je začela kovinsko-predelovalna industrija in strojogradnja močno razvijati, da bi tako zgradili zmogljivosti za obnovo in industrializacijo z lastno opremo.

Da bi dosegli tak razvoj, smo zgradili nove zmogljivosti (Ivo Lola Ribar - Železnik, Lito-stroj - Ljubljana, Prvomajska, Tovarna parnih kotlov in Jedinstvo - Zagreb itd.). Rekonstruirali smo in znatno raz-

žeblje in jeklene posode, smo v zadnjih letih začeli izvažati tudi stroje in naprave za industrijo, orodne stroje, železne konstrukcije za mostove in dvorane ter tovrne vagonne.

Nadaljnji gospodarski razvoj bo privedel do vse bolj intenzivnega izkoriščanja naravnih bogastev naše države, zato pa imata strojogradnja in kovinsko-predelovalna industrija nalogo, da s svojimi proizvodi zagotovita vzpon energetske in surovinske industrije, kmetijstva, predelovalne industrije, prometa, gradbinstva in drugih panog, ter da rekonstruirata in modernizirata stare obrate in instalacije.

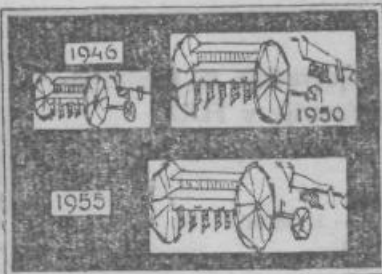
Lazarevič

širili že obstoječe tovarne za izdelavo lokomotiv, železniških vagonov, železnih in pločevinastih konstrukcij, gradbenih strojev in cestnih vozil.

Najbolj je porasla proizvodnja opreme (sredstva dela), medtem ko je proizvodnja izdelkov za druge namene rasla bolj počasi. Sedaj pa se je pokazalo, da tudi izbira teh sredstev dela ne ustreza popolnoma potrebam današnjega razvoja, ker proizvajamo razmeroma malo opreme za lahko industrijo.

Kljub intenzivnemu razvoju proizvodnje pa nismo mogli v kovinsko-predelovalni industriji in strojogradnji izkoristiti vseh možnosti zaradi pomanjkanja

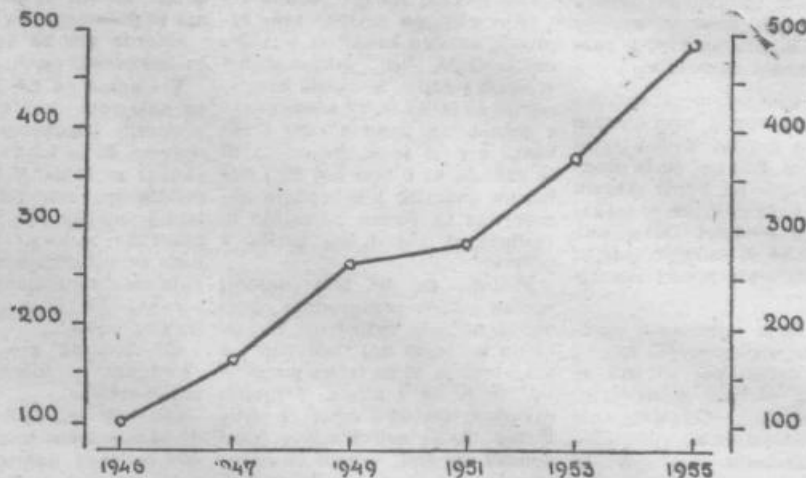

PROIZVODNJA VAŽNEJŠIH PREDMETOV

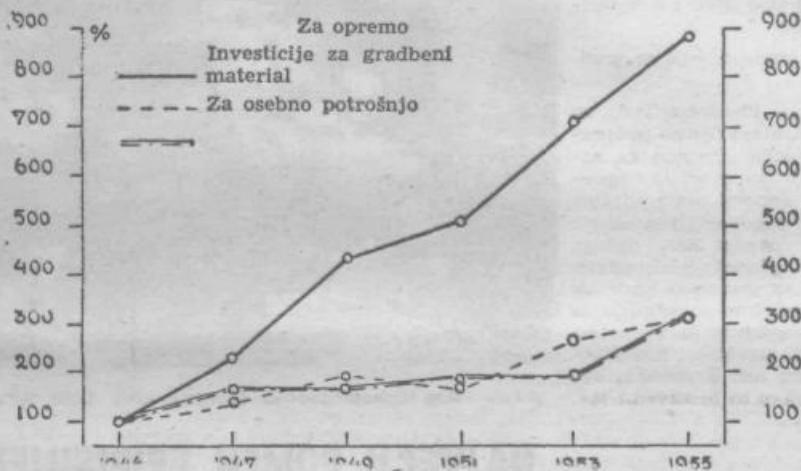
PREDMET:	1939	1954	1955
Konstrukcije za gradnje (tisočev ton)	7	39	36
Kmetijski stroji (tisočev ton)	2	9	12
Stroji za obdelavo kovin in lesa (tisočev ton)	0,1	4	3
Stroji in naprave za gradbeništvo (tisočev ton)	0,1	5	7
Tovarni avtomobilov (kosov)	—	1651	1836
Kolesa (tisočev kosov)	—	33	46
Tekoči ležaji (ton)	—	139	141

V eni izmed prihodnjih števil bomo objavili končne podatke za leto 1955.

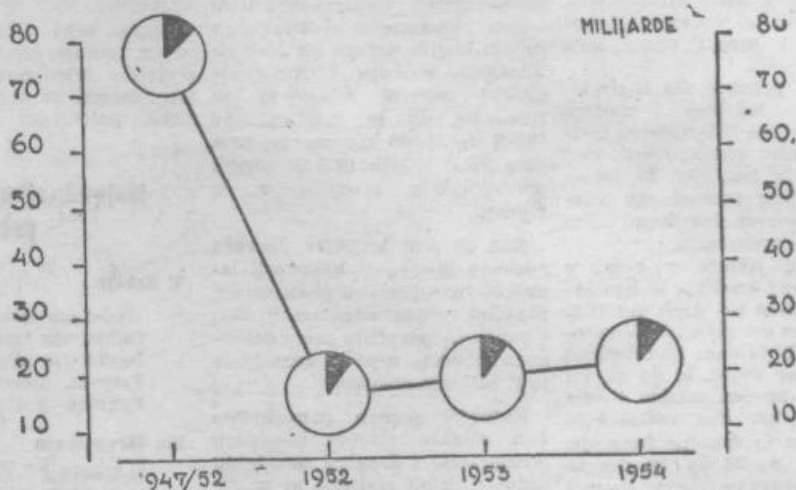
Proizvodnja strojogradnje in kovinsko-predelovalne industrije

Proizvodnja po namenu

Delež strojogradnje in kovinsko-predelovalne industrije v skupnih industrijskih investicijah

S črnim je označen odstotek industrijskih investicij, ki odpadajo na kovinsko-predelovalno industrijo in strojogradnjo.

Strojogradnja in kovinsko-predelovalna industrija spadata med panoge, ki imajo največji porast proizvodnje v povojnih letih (do vojne strojogradnje takorekoč niti imeli nismo).

K temu so pripomogle v prvi vrsti razmeroma visoke investicije v tej panogi (poleg energetike in metalurgije so prav pri njej največje) zlasti v letih 1947, 1948 in 1949.

Največji porast smo imeli v proizvodnji opreme, dočim je proizvodnja ostalih artiklov (materiala za gradbeništvo, za široko potrošnjo itd.) rasla bolj počasi.